

תמוז התשס"ט

בס"ד

חטאם של משה ואהרן לפרשת חוקת

11. במדבר פרק כ"ז
 (יב) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֶל הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה וּרְאֵה אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
 (יג) וְרְאִיתָהּ אַתָּה וְנִאֲסַפְתָּ אֶל עַמִּיךָ גַם אֶתָּה כַּאֲשֶׁר נִאֲסַף אֶהְרֹן אַחִיד:
 (יד) כַּאֲשֶׁר מְרִיתֶם פִּי בַמִּדְבָּר צֹן בְּמְרִיבַת הָעֵדָה לְהַקְדִּישֵׁנִי בַמַּיִם לְעֵינָיִים הֵם מִי מְרִיבַת קִדְשׁ מִדְבָּר צֹן:
12. דברים פרק ל"ב
 (מתח) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה לֵאמֹר:
 (מט) עֲלֵה אֶל הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה הַר נֶבֹז אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מוֹאָב אֲשֶׁר עַל פְּנֵי יְרֵחוֹ וּרְאֵה אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֲחֻזָּה:
 (נ) וְיָמַת בְּהָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹלָה שָׁמָּה וְהֶאֱסַף אֶל עַמִּיךָ מֵת אֶהְרֹן אַחִיד בְּהַר הַהָר וַיִּאֲסַף אֶל עַמּוּיוֹ:
 (נא) עַל אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם בְּנִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִי מְרִיבַת קִדְשׁ מִדְבָּר צֹן עַל אֲשֶׁר לֹא קִדַּשְׁתֶּם אוֹתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
 (נב) כִּי מִנְּגִד תִּרְאֶה אֶת הָאָרֶץ וְשָׁמָּה לֹא תָבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
13. במדבר פרק כ'
 (א) וַיִּבְאֹוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל הָעֵדָה מִדְבָּר צֹן בַּחֲדָשׁ הַרְאִשׁוֹן וַיָּשֶׁב הָעָם בְּקִדְשׁ וְתַמַּת שֵׁם מִרְיָם וַתִּקְבֹּר שָׁם:
 (ב) וְלֹא הָיָה מִיָּמָיִךְ לְעֵדָה וַיִּקְהְלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהְרֹן:
 (ג) וַיִּרְבֶּב הָעָם עִם מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר וְלֹו גֹועֵנוּ בְּגֹוע אַחִינוּ לִפְנֵי יְהוָה:
 (ד) וְלָמָּה הִבַּאתֶם אֶת קַהֵל יְהוָה אֶל הַמִּדְבָּר הַזֶּה לָמוֹת שָׁם אֲנַחְנוּ וּבְעֵינָנוּ:
 (ה) וְלָמָּה הֶעֱלִיתֵנוּ מִמִּצְרַיִם לְהִבְיֵא אֶתְנוּ אֶל הַמִּקְוֹם הַזֶּה הַזֶּה לֹא מְקוֹם זֶרַע וְתִאֲנָה וְנָכַן וְרִמּוֹן וּמִים אֵין לְשִׁתּוֹת:
 (ו) וַיִּבֵּא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִפְּנֵי הַקְּהָל אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיִּרְא כְבוֹד יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם:
14. שמות פרק י"ז
 (א) וַיִּסְעוּ כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּדְבָּר סִין לְמִסְעֵיהֶם עַל פִּי יְהוָה וַיַּחֲנוּ בְּרִפְדִּים וְאֵין מִים לְשִׁתּוֹת הָעָם:
 (ב) וַיִּרְבֶּב הָעָם עִם מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ תָנוּ לָנוּ מִים וְנִשְׁתֶּה וַיֹּאמֶר לָהֶם מֹשֶׁה מֵה תִרְיִבוּן עַמְדִי מֵה תִנְסוּן אֶת יְהוָה:
 (ג) וַיִּצְמָא שָׁם הָעָם לְמוֹם וַיִּלְךְ הָעָם עַל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה הֶעֱלִיתֵנוּ מִמִּצְרַיִם לְהַמִּית אוֹתִי וְאֶת בְּנֵי וְאֶת מִקְנֵי בְצִמָּא:
 (ד) וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל יְהוָה לֵאמֹר מֵה אֶעֱשֶׂה לָעָם הַזֶּה עוֹד מַעַט וַיִּסְקַלְנִי:
 (ה) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה עֲבֹר מִשָּׁה עֲבֹר לִפְנֵי הָעָם וְקַח אֶתְךָ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִטַּף אֲשֶׁר הִפִּית בּוֹ אֶת הַיָּאֵר קַח בְּיָדְךָ וְהִלַּכְתָּ:
 (ו) הִנְנִי עֹמֵד לִפְנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוּר בְּחָרֵב וְהִפִּית בְּצוּר וַיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ מִים וְשִׁתָּה הָעָם וַיַּעַשׂ כֵּן מֹשֶׁה לְעֵינֵי זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל:
 (ז) וַיִּקְרָא שֵׁם הַמִּקְוֹם מִסַּה וּמְרִיבָה עַל רִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל נִסְתֵּם אֶת יְהוָה לֵאמֹר הִישׁ יְהוָה בְּקַרְבְּנוֹ אִם אֵין:
15. רשבי"ם על במדבר פרק כ פסוק ח
 (ח) קח את המטה - מלפני העדות:
 ודברתם אל הסלע - לא צוה הקב"ה לקחת את המטה להכות בו הסלע כמו שעשה ברפידים. שכתוב שם והכית בצור ויצאו ממנו מים. אלא המטה צוה לקחת להראות בו קשוי מרי שלהם כדכתיב למשמרת לאות לבני מרי.

1. רש"י במדבר פרק כ' פסוק י"ב
 (יב) להקדישני - שאילו דברתם אל הסלע והוציא הייתי מקודש לעיני העדה ואומרים מה סלע זה שאינו מדבר ואינו שומע ואינו צריך לפרנסה מקיים דבורו של מקום קל וחומר אנו: לכן לא תביאו. בשבועה כמו (שמואל ג) לכן נשבעתי לבית עלי נשבע בקפיצה שלא ירבו בתפלה על כך:
2. אבן עזרא על במדבר פרק כ' פס' ח'
 ...אם כן הפירוש למה נענש משה גם הם השיבו בעבור שהכה פעמיים...
3. רמב"ם פירוש המשניות - שמונה פרקים לרמב"ם - פרק ד'
 ואתה יודע שאדון הראשונים והאחרונים משה רבינו, עליו השלום, כבר אמר אליו השם יהברך (במדבר כ יב), "יען לא האמתם בי להקדישני לעיני בני ישראל, על אשר מריתם את פי במי מריבה על אשר לא הקדשתם אותי, וחטאו, עליו השלום, הוא שנטה לצד אחד מקצוות ממעלות המדות, והוא הסבלנות, כאשר נטה לצד הרגזנות באמרו (במדבר כ"י), "שמעו נא המורים", דקדק עליו השם יתברך, שיהיה אדם כמוהו כועס לפני עדת ישראל במקום שאין ראוי בו הכעס.
4. רמב"ן פרק כ' פס' ח'
 והקרוב מן הדברים שנאמרו בזה, והוא טוב לדחות השואל, הם דברי רבינו חננאל שכתב כי החטא הוא אמרם (פסוק י) המן הסלע הזה נוציא לכם מים, וראוי שיאמרו יוציא ה' לכם מים, כדרך שאמרו (שמות טז ח) בתת ה' לכם בערב בשר לאכול וגו', וכן בכל הנסים יודיעים כי ה' יעשה עמהם להפליא, ואולי חשבו העם כי משה ואהרן בחכמתם הוציאו להם מים מן הסלע הזה, וזהו לא קדשתם אותי (דברים לב נא) ומעשה הראשון בצור אמר (שמות יז ו) הנני עומד לפניך שם על הצור בחורב, ושבעים הזקנים רואים עמוד הענן עומד על הצור והנס מתפרסם כי מעשה ה' הגדול הוא, אבל בכאן לא ראו דבר וטעו במאמר משה ואהרן.
5. במדבר פרק כ'
 (יב) יען לא האמתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא
6. במדבר פרק כ'
 (ח) קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן אחיך ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאת להם מים מן הסלע והשקית את העדה ואת בעיכם:
7. במדבר פרק י"א
 (יב) כי תאמר אלי שאהו בחיקך כאשר ישא האמן את הינק על האדמה אשר נשבעת לאבותי:
8. במדבר פרק כ'
 (יא) וירם משה את ידו ויך את הסלע במטהו פעמים ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעיכם:
9. שמות פרק י"ז
 (ה) ויאמר יהוה אל משה עבר לפני העם וקח אתך מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִטַּף אֲשֶׁר הִפִּית בּוֹ אֶת הַיָּאֵר קַח בְּיָדְךָ וְהִלַּכְתָּ:
 (ו) הִנְנִי עֹמֵד לִפְנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוּר בְּחָרֵב וְהִפִּית בְּצוּר וַיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ מִים וְשִׁתָּה הָעָם וַיַּעַשׂ כֵּן מֹשֶׁה לְעֵינֵי זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל:
10. במדבר פרק כ'
 (כג) ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן בהר הקר על גבול ארץ אדום לאמר:
 (כד) ואסף אהרן אל עמיו כי לא גבא אל הארץ אשר נתתי לבני ישראל על אשר מריתם את פי למי מריבה:

16. שמות י"ז – סיום פרשת קורח

(טז) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:

(יז) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְקַח מֵאֲתֶם מִטָּה מִטָּה לְבֵית אָב מֵאֵת כָּל נְשִׂיאֵיהֶם לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת אִישׁ אֵת שְׁמוֹ תִּכְתֹּב עַל מִטָּהוּ: (יח) וְאֵת שֵׁם אֲהֲרֹן תִּכְתֹּב עַל מִטָּה לְוִי כִּי מִטָּה אָחִיד לְרֹאשׁ בֵּית אֲבוֹתָם:

(יט) וְהִנְחַתֶּם בְּאֵהָל מוֹעֵד לִפְנֵי הָעֵדוּת אֲשֶׁר אֲנֹעַד לָכֶם שְׁמָה:

(כ) וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֲבָחַר בּוֹ מִטָּהוּ יִכְרַח וְהִשְׁכַּחְתִּי מֵעַלִּי אֶת תְּלִנּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מַלְיָנִים עֲלֵיכֶם:

(כא) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֵלָיו כָּל נְשִׂיאֵיהֶם מִטָּה לְנְשִׂיאֵי אָחִיד מִטָּה לְנְשִׂיאֵי אָחִיד לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת וּמִטָּה אֲהֲרֹן בְּתוֹךְ מִטּוֹתָם:

(כב) וַיִּנַּח מֹשֶׁה אֶת הַמִּטָּה לִפְנֵי יְהוָה בְּאֵהָל הָעֵדוּת:

(כג) וְהָיָה מִמְּחֻרָת וַיָּבֵא מֹשֶׁה אֶל אֱהֱלֵה הָעֵדוּת וְהִנֵּה פָּרַח מִטָּה אֲהֲרֹן לְבֵית לְוִי וַיֵּצֵא פָּרַח וַיֵּצֵא צִיץ וַיִּגְמַל שְׂקָדִים:

(כד) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמִּטָּה מִלִּפְנֵי יְהוָה אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מִטָּהוּ:

(כה) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה הֲשֵׁב אֶת מִטָּה אֲהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדוּת לְמִשְׁמַרְת לְאוֹת לְבַנֵּי מְרִי וְתִכַּל תִּלְוִנְתֶּם מֵעַלִּי וְלֹא יִמְתּוּ:

(כו) וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ כִּן עָשָׂה:

(כז) וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר הֲנֹעֲנוּ אֲבָדְנוּ כָּלֵנוּ אֲבָדְנוּ:

(כח) כָּל הַקָּרֵב הַקָּרֵב אֶל מִשְׁכַּן יְהוָה יָמוּת הֲאִם תִּמְנוּ לְגֹזַע:

17. שמות י"ז

(יב) וַיְדִי מֹשֶׁה בְּבָדִים וַיִּקְחוּ אָבֹן וַיִּשְׁמִימוּ תַּחְתָּיו וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ וְאֲהֲרֹן וְחֹוֹר תִּמְכּוּ בַיָּדִי מִזָּה אָחִיד וּמִזָּה אָחִיד וַיְהִי יָדָיו אֲמוֹנָה (נִתְמַכּוֹת) עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ:

18. רמב"ם פירוש המשניות – שמונה פרקים לרמב"ם – פרק ד'

והם ב' בחי' אמת ואמונה כמ"ש במ"א. לכן כתיב יען לא האמנתם כו'. וחלילה לחלילה שהיו מרע"ה ואהרן חס וחלילה מחוסרי אמונה. אבל הענין כי זה הי' עדות שאינם מוכינים להנהגת דור החדש שהיו מוכינים לכנוס לא"י שיעיקר הנהגתם בבחי' אמונה. ומדריגת מרע"ה אמת ולא היה יכול להוריד עצמו לבחי' אחרת. הגם כי נחשב לחטא מסתמא יש אופן להיות מנהיג דור זה הגם שהי' בבחי' עליונה מזה. ומה לנו לחשוב בחטא שלמעלה מהשגתינו. אבל עכ"פ הפי' "לא האמנתם": שהי' נוהג בבחי' אמת למעלה מבחי' אמונה.

19. מסכת בבא בתרא דף עד ע"א

"משה ותורתו אמת".

20. דברים פרק ג'

(כג) וְאֶתְחַנֵּן אֶל יְהוָה בַּעַת הַהוּא לֵאמֹר:

(כד) אֲדַנִּי יְהוָה אֲתָה הַחֲלוּתָ הַלְרָאוּת אֶת עַבְדְּךָ אֶת גְּדֻלְךָ וְאֶת יְדְךָ הַחֲזָקָה אֲשֶׁר מִי אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ וּכְגִבּוֹרְתְּךָ:

(כה) אֶעֱבֹרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן הַקָּהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוּ:

21. במדבר י"א

(יא) וַיֹּאמְרוּ מִטָּה אֶל יְהוָה לָמָּה הִרְעִיתָ לַעֲבָדֶיךָ וְלָמָּה לֹא מָצִיתִי חֹן בְּעֵינַיִךְ לְשׁוֹם אֶת מִשְׁאֵל כָּל הָעָם הַזֶּה עָלַי:

(יב) הָאֲנֹכִי הִרִיתִי אֶת כָּל הָעָם הַזֶּה אִם אֲנֹכִי יִלְדְּתִיהוּ כִּי תֹאמַר אֵלַי שָׂאֵהוּ בְּחִיקְךָ כַּאֲשֶׁר יִשְׂאֵהוּ הָאֱמוֹן אֶת הַיִּגְקַע עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם:

(יג) מֵאַיִן לִי בִשָּׂר לִתֵּת לְכָל הָעָם הַזֶּה כִּי יִבְּפוּ עָלַי לֵאמֹר תִּנֵּה לָנוּ בִשָּׂר וְנֹאכְלָה:

(יד) לֹא אוֹכַל אֲנֹכִי לְבַדִּי לְשֹׂאת אֶת כָּל הָעָם הַזֶּה כִּי כִבֵּד מִמֶּנִּי:

(טו) וְאִם כִּפָּה אֲתָה עֹשֶׂה לִי הַרְגִינִי נָא הַרְגִי אִם מִצְּאֵתִי חֹן בְּעֵינַיִךְ וְאֵל אֶרְאֶה בְּרַעֲיָתִי:

22. במדבר י"ז

(ד) וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו תִּנְתֵּן רֹאשׁ וְנִשְׁוֹבָה מִצְרַיִמָּה:

(ה) וַיַּפֵּל מֹשֶׁה וְאֲהֲרֹן עַל פְּנֵיהֶם לִפְנֵי כָּל קַהֲלֵ עַדְתֵּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

(ו) וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נּוּן וְכָלֵב בֶּן יִפְתָּח מִן הַתֵּרִים אֶת הָאָרֶץ קִרְעוּ בְּגָדֵיהֶם:

24. במדבר ט"ז

(ג) וַיִּקְהָלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֲהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב לָכֶם כִּי כָל הָעֵדָה כָּלֵם קְדָשִׁים וּבְתוֹכְכֶם יְהוָה וּמִדּוֹעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קַהֲלֵ יְהוָה:

(ד) וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיַּפֵּל עַל פְּנָיו:

25. דברים א'

(לו) זִכְרֹנִי כָּלֵב בֶּן יִפְתָּח הוּא יִרְאֶנָּה וְלוֹ אֶתְּנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר דִּבַּר בְּהִי וּלְבָנָיו יַעַן אֲשֶׁר מָלֵא אֲחֵרֵי יְהוָה:

(לז) גַּם בִּי הִתְאַנֵּף יְהוָה בְּגִלְלָתְכֶם לֵאמֹר גַּם אֲתָה לֹא תָבֵא שָׁם:

(לח) הוֹשִׁיעַ בֶּן נּוּן הַעֲלֵמְד לִפְנֵיךְ הוּא יָבֵא שְׁמָה אֲתוֹ חֲזַק כִּי הוּא יִנְחִלְנָה אֶת יִשְׂרָאֵל:

26. שמות ל"ד

(כח) וַיְהִי שָׁם עִם יְהוָה אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לָחֵם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה וַיִּכְתֹּב עַל הַלְחָת אֶת דְּבַרֵי הַבְּרִית עֲשֻׂרֵת הַדְּבָרִים:

(כט) וַיְהִי בְרֻדַת מֹשֶׁה מִהָרַ סִינַי וּשְׁנֵי לַחֹת הָעֵדוּת בִּיד מֹשֶׁה בְּרֻדְתּוֹ מִן הָהָר וּמֹשֶׁה לֹא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו בְּדַבְּרוֹ אֹתוֹ:

(ל) וַיֵּרָא אֲהֲרֹן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה וְהִנֵּה קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁתֵּי אֵלָיו:

(לא) וַיִּקְרָא אֲלֵהֶם מֹשֶׁה וַיִּשְׁבּוּ אֵלָיו אֲהֲרֹן וְכָל הַנְּשָׂאִים בַּעֲדָה וַיְדַבֵּר מִשָּׁה אֲלֵהֶם:

(לב) וְאַחֲרֵי כֵן נִגְשׂוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְוּם אֶת כָּל אֲשֶׁר דַּבֵּר יְהוָה אֹתוֹ בְּהָרַ סִינַי:

(לג) וַיְכַל מֹשֶׁה מִדַּבֵּר אֲתֶם וַיִּתֵּן עַל פְּנָיו מִסְנֶה:

(לד) וַיָּבֵא מֹשֶׁה לִפְנֵי יְהוָה לְדַבֵּר אֹתוֹ יִסִּיר אֶת הַמִּסְנֶה עַד צֵאתוֹ וַיֵּצֵא וַדַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת אֲשֶׁר יָצָוהוּ:

(לה) וַיִּרְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵי מֹשֶׁה כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו מִשָּׁה וְהִשִּׁיב מֹשֶׁה אֶת הַמִּסְנֶה עַל פְּנָיו עַד בֹּאוֹ לְדַבֵּר אֹתוֹ:

27. משך חכמה על במדבר פרק כ פסוק יא

הר"י אלבו, פרק כ"ב, המאמר הרביעי, חשב כי חטא מי מריבה הוא על שלא קידש משה שמו, כי כאשר ראה כי העם צמא מים היה ראוי לאיש כזה לקדש שמו יתברך ולעשות מעצמו להוציא מים מסלע, וה' יעשה מצוה צדיק ועצת עבדיו ישלים.

28. במדבר פרק טז, פסוקים כז – לב

וַיַּעֲלוּ מֵעַל מִשְׁכַּן קֹרַח דָּתָן וְאַבְיָרָם מִסָּבִיב וְדָתָן וְאַבְיָרָם יָצְאוּ וַצָּבִים פָּתַח אֱהֱלִיָּהוּ וּנְשִׂיהֶם וּבְנֵיהֶם וְטָפָם:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּזֹאת תִּדְעוּן כִּי ה' שִׁלְחָנִי לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה כִּי לֹא מִלְּבָבִי:

אִם כְּמוֹת כָּל הָאָדָם יִמְתּוּן אֵלֶּה וּפְקַדְתָּ כָּל הָאָדָם יִפְקַד עֲלֵיהֶם לֹא ה' שִׁלְחָנִי:

וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה' וּפְצִיחָה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וּבָלְעָה אֶתֶּם וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לָחֵם וַיִּרְדּוּ חַיִּים שְׂאֵלָה וַיִּדְעַתֶּם כִּי נִאֲצוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת ה': וַיְהִי כַּכֹּל לְדַבֵּר אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּבְקַע הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תַּחְתֵּיהֶם:

וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת בְּתֵיהֶם וְאֶת כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר לְקֹרַח וְאֶת כָּל הַרְכּוּשׁ:

29. המשך ה"משך חכמה" על במדבר פרק כ פסוק יא

ובאמת ראוי להתבונן, כי לא מצאנו למשה שיעשה דבר ועניין בלי ציווי השם קודם, בכל המופתים ופלאות שעשה, כמו מן ושליו ובאר

וקריעת ים סוף, מה שמצאנו בשאר הנביאים שעשו מעצמם והש"י הקים דבריהם, כמו הראשון היה ישע בעמידת השמש, וכמאמר

הכתוב (יהשע י"ד) "ולא היה ביום ההוא לפניו ואחריו לשמוע ה' בקול איש". וכן באליהו בהר הכרמל (מלכים א, יח) ושמואל במטר

(שמואל א, יב) זולת מה שמצאנו לו בדבר קרח – הלא דבר הוא! ונראה בזה, כי נביא אחר שהשגתו אינה באספקלריא המאירה... בזה

הלא עין בעין נראה כי לא אלוקים הוא... לא כן משה!

כי הוא נשאר בחושיו, ומדבר כאדם עם חברו וכמאמר ה': "פה אל פה אדבר בו", אילו היה עושה כן, אז אמרו כי הוא בעצם כח משפיע

משדד הטבע...

לכן מפני שהיה קל הטעות להמיר כבודו בא-ל שדי, לא עשה שום נס ופלא מעצמו בלי מה שיצוהו הי"ת מקודם.

לבד בדבר קרח, אשר צעקו: "כי כל העדה כולם קדושים", כעם ככהן, כקטן כגדול, הכחישו מעלת משה וחשדוהו בדברים פחותים.

אז לא חשד אותם כי יטעו במעלתו להחשיבו אלוקי, והראה כי מרצון ה' עשה את כל אלה.

אולם עכשיו שהראה בדבר קרח שעשה מעצמו, אז כאשר לא היה מים לעדה, מה אמרו דברי נרגז, על כבודו חש, על מה שאין מים

לעדה לא יחוש!?

אז בהעדר עשייתו מעצמו לחוש לטובתם ולגזור אומר להסלע "יתן מימך" היה חילול השם. לכן אמר: "לא תביאו" ... כן נראה לי לישב

דברי ר"י אלבו. ועצם הדבר מושכל.